

The book cover features a woman with light brown hair and blue eyes in the foreground, looking thoughtfully to the side with her hand on her chin. In the background, two young children are visible: a boy on the left and a girl on the right, both looking towards the camera. The background is slightly blurred, suggesting an indoor setting like a nursery or classroom.

Alena Arbterová

ZŮSTAŇ SE MNOU, BRÁCHO

motto

SKUTEČNÉ PŘÍBĚHY

motto

Alena Arbterová

ZŮSTAŇ
SE MNOU,
BRÁCHO!

Praha 2015

Copyright © Alena Arbterová, 2015

ISBN 978-80-267-0352-5

Tato kniha vznikla jako poděkování mému bratrovi za to, že tu pro mne byl...

Také bych ji chtěla věnovat:

- své mamce za to, že se mnou věřila a bojovala, a také jako omluvu za to, že jsme jí neumožnili znát pravdu od samého začátku;
- mému otci za to, že se mnou za bratrem jezdil, dělil se se mnou o spoustu výdajů a dovedl se povznést nad neshody, které spolu kdysi měli;
- svému muži za to, že mi byl vždy oporou a měl tolik trpělivosti, aby to se mnou v této době vydržel;
- všem svým synům za to, že mi byli ochotni kdykoli trpělivě naslouchat a jakkoli pomáhat;
- Zdence, Janě a Deni, které byly bráchovi skvělými kamarádkami k nezaplacení a které ho nenechaly nikdy na holičkách;
- panu Petru Chvastekovi a Tomovi Chvastekovi, kteří mi v této době mnohokrát nezištně pomohli.

Když se řekne dětství, tak si každý pod tím pojmem představí něco jiného. Někdo si představí úsměv své mámy či táty, k tomu spoustu radosti a někdo třeba sérii těch nejhorších vzpomínek, co má.

Já mám to štěstí, že mé dětství bylo šťastné. Moji rodiče nebyli možná nejlepší v partnerských vztazích, a proto jejich život doprovázely hádky a problémy, ale i přesto pro mne zůstanou rodiči, na něž nedám dopustit.

Kdo ale opravdu ovlivnil mé dětství a dětské štěstí dovedl k dokonalosti, to byl bratr Jeník.

Nikdo si, myslím, nedovedl ani představit, jak moc jsme spolu vlastně byli spjati a kolik lumpáren a všemožných výprav jsme spolu podnikali. Byl jen o dva roky starší a už nade mnou držel ochrannou ruku.

Z vyprávění vím, že už jako malé dítě na pískovišti jsem seděla v písku a on, ač také ještě prcek, nade mnou hlídal, aby mi nikdo neublížil. A tak to s námi rostlo pořád dál...

Jak jsem již psala, mé dětství a dospívání, přes někdy nestandardní vztahy v rodině, bylo velmi spokojené. Rodiče řešili své neshody, jak uměli, a já jim to vůbec nemám za zlé. Víím, že nás milovali i přesto, že jsme později nežili ani tak spolu, jako vedle sebe.

Vlastně ani nevím, kdy to začalo, že se naše lednice rozdělila napůl a já najednou byla více s bráchou a mamkou a otec zase jen se sestrou. Prostě se to tak nějak seběhlo, že jsme se sestrou nevyrostly v sesterské lásce, ale vlastně jako dvě téměř cizí holky. V té době mi to ve skutečnosti ani nevadilo. Měla jsem druhého sourozence a ten tu pro mne vždycky byl. Stačilo mi to.

Kdo ví? Možná právě proto síla našeho vztahu s bráškou byla taková, jaká byla.

Dá se říci, že ať si z té doby vzpomenu na cokoli, vidím nás dva spolu. Některé naše nápady se mi sice dnes jeví jako šílené, ale ve své době to byla fakt super zábava.

Často jsme hrávali doma v předsíni fotbal a jako branku používali hlavní dveře. Sousedka, co bydlela pod námi, pro to ale neměla dostatek pochopení a neustále nám tloukla na dveře, které jsme se báli otevřít. V touze po poznání jsme také zkoušeli, zda se dají noviny jíst, nebo jaké to je, nechat si téci vodu z okapu do pusy. Musím říci, že ani jedno z toho moc dobře nechutnalo.

Při operaci plyšové opice jsme dospěli k poznatku, že plyšáci nemají orgány jako my a piliny, které se z nich po rozřezání sypou, se opravdu špatně uklízí. Jako lékaři jsme za moc nestáli. Opičí pacientka putovala s otevřeným hrudním košem rovnou do popelnice. Jindy jsme si zase koupili sedm žvýkaček a naráz si je nacpali do pusy. Chtěli jsme vědět, jaké to je, mít tak obrovskou žvýkačku, a proto jsme si ji pořád dokola půjčovali, abychom si užili oba. Chodili jsme spolu na třešně, na slunečnice i na rebarboru. Vybírali jsme spolu desetníky z rohoží před obchody a také jezdili se sběrem. V zimě jsme sjížděli kopec za barákem a jednou nás dokonce napadlo klouzat po bříše

a vypláznout jazyk na ledovku. Shodli jsme se na tom, že to chutná jako hašlerky.

Velmi rádi jsme se spolu prali. Buď jsme se mlátili polštáři z našich váleňd, nebo jsme zápasili tak, že ten, kdo položil druhého na lopatky, si mu kleknul na paže a poraženému udělal „válečky“ nebo mu dával „koňary“. On byl starší, větší a kluk, ale přesto mi při našich bojích nikdy neublížil. Velmi jsme se u toho vždycky nasmáli.

Večer, když jsme chodili spát, tak jsme si povídali, a protože jsem byla malej srabík, držel mě bráška před usnutím za ruku, abych se nebála tmy.

Byt, ve kterém jsme bydleli, byl situován tak, že jsme z pokojíku museli projít kuchyní a potom dlouhou zahnutou chodbou, než jsme dorazili v noci na záchod. Ono to asi nebylo tak moc daleko, ale pro malou holku, která se bojí tmy, to nebyl příjemný zážitek. Naštěstí tu pro mne byl Jeník. Kdykoli jsem ho mohla v noci vzbudit a on mě chytil za ruku a provedl mě tou pro mne strašidelnou tmou.

Pamatuji si, že když mi mamka vyrobila svépomocí z položené skříně vyvýšenou postel, měla jsem chvíli obavy, jak budu bez Jeníkovy ruky usínat. Co bychom to ale byli za děti, kdybychom nenašli řešení? Spustili jsme provázek z vrchní postele na tu spodní a každý jsme jej chytili za jeden konec. Naše spojení bylo obnoveno. Takto mne vlastně odnaučil se bát.

Taky si vzpomínám, že jednou se nám podařilo na matraci jedné naší váleňdy vylít tuš. A tu teda nevyčistíte. Zkoušeli jsme všechno. Nešlo to. Nakonec nás napadlo seškrábat to žiletkou. I toto nám přineslo novou zkušenost. Věřte mi nebo ne, nešlo to a ta díra, co tam uprostřed fleku zůstala, byla dost hrozná.

Mezi naše oblíbené hry patřily i ohničky. Brácha prý už snad jako šestiletý škrtl sirkou na svatbě u známých v kuchyni, kde byly pod linkou nahromaděné balicí papíry ze svatebních darů. Tak daleko sice má paměť nesa-há, ale z vyprávění vím, že to tenkrát opravdu nebyla žádná velká legrace a to ani poté, co někdo při hašení po-lil nevěstu.

Doma jsme vždy zkoušeli nacpat papíry do záchodové mísy a zapálit je... Všem asi dojde, že do záchodové mísy proto, aby to bylo bezpečné a šlo to rychle uhasit. A byl to dobrý nápad.

Zato když jsme zkusili zapálit papír s kanagonem na be-tonovém parapetu v kuchyni, to už tak dobrý nápad nebyl. Papír vzplál rychlostí blesku a zároveň s ním částečně chyt-la i ozdobná záclonka visící na vitrážních tyčkách okna. Nehořela dlouho. Jako hasiči jsme byli fakt dobří.

V konečném výsledku tam ale zůstala ohořelá díra, kte-rou jsme nedokázali zamaskovat. Rychlost vzplanutí zá-clony předčila jen rychlost vzplanutí otce, když přišel z práce a záclonu spatřil.

„Jeníku, ty koňu!!!“ znělo z tatínkových úst...

Nakonec měl ale táta radost, že se nic nestalo a časem i tato příhoda upadla v zapomnění.

Jindy jsme se zase honili po bytě a běhali z pokoje do pokoje, a já, která byla na útěku, jsem za sebou bouchla dveřmi, což bylo špatně. Velkým přiražením zaskočil zá-mek ve dveřích a uvízla jsem uvězněna v ložnici rodičů, zatímco můj sourozenec zůstal z druhé strany dveří v oby-ovacím pokoji. Byli jsme sami doma a mně se uvnitř samotné nelíbilo. Jeníkovi zbývala vlastně jen jedna mož-nost. S rozběhem párkrát vrazil do dveří, které nás dělily, a výsledek se dostavil. Dveře pod nápořem, byť jen dět-

ského těla, nakonec povolily. Zámek dveří se vylomil a já byla na svobodě.

Pokud se někomu zdá, že jsme byli pěkní raubíři, zralí na pár facek, tak snad je to tak. Přesto ale nikdy nechci zapomenout. Byly to krásné chvíle...

Když mi bylo asi jedenáct let, vyrazili jsme spolu a s kamarády na třešně. Krásný košatý strom si přímo říkal o očesání.

Všichni jsme si vzájemně pomohli do koruny stromu a trhali třešně do pusy i za trička. Všechno bylo fajn. Bohužel jen do chvíle, kdy se ozvalo zapraskání a větev, na které stál brácha, povolila. Svalil se k zemi jako hruška a narazil si ruku v rameni. Jinak jsme na něm žádné zranění nepozorovali. Doma jsme nic neřekli a čas běžel dál.

Nevím už, kolik od nešťastného pádu uběhlo času, když se mu v podpažní jamce začala tvořit boule. Doktorka pořád váhala. Až najednou přišel den, kdy zjistili, že tam, jako následek zranění při pádu ze stromu, začal růst nádor a že okamžitá operace je nutná, jinak by mohl přijít o ruku. Chirurgický zákrok brácha statečně přestál a jako vzpomínka na něj mu zůstala jen poměrně velká jizva.

Pamatuji si, jak jsme za ním jely s mamkou do nemocnice. Strašně moc jsem mu chtěla udělat radost. Mohla bych mu koupit větrník, ale to mi nepřišlo jako to pravé. Proto jsem se rozhodla, že mu zákusky upeču. Musím ale říci, že do té doby jsem kromě piškotu nikdy nic nepekla.

Podle vzoru kočičky a pejska jsem smíchala všechno, o čem jsem si myslela, že to do těsta patří, a přidala jsem i mák. Bohužel jsem v té době neměla ani tušení, že se mák musí předem umlít. Upekla jsem pěkné makové bá-

bovičky a byla jsem na sebe velice hrdá. Zabalila jsem je a vyrazila s mamkou do nemocnice. Nadšeně jsem je bráchovi předávala a sledovala, jak radostně můj dar přijal.

Předstíral radost, i když místo milovaného větrníku dostal nejdle makové bábovičky jako z betonu. On mi prostě nikdy radost nepokazil...

Postupem času jsme spolu prožili ještě spoustu dalších příhod, na které stále velmi ráda vzpomínám.

Roky utíkaly a my jsme začali dospívat. Měli jsme už každý jiné zájmy, ale i tehdy jsme si dovedli před spaním povídat třeba i o prvních láskách.

Vlastně povídal jenom on, protože jemu bylo patnáct let a první zkušenost byla jeho. Já ve svých třinácti letech jen napínala uši, abych nepřeslechla, kdy už se pochlubí, že mu Eva, což byla osmnáctiletá slečna, kterou poznal na dovolené, konečně dala pusu.

Další známosti přišly později a musím přiznat, že ty jsme již tak dopodrobna neprobírali...

Nastalo období, kdy se válčí s pubertou, brácha měl samozřejmě i mnoho dalších nových zájmů a je pravda, že rodičům z nich šla občas hlava kolem. Musím ovšem připomenout, že jsme žili v době, kdy se za prohřešky považovaly i věci, které se dnes berou jako normální projevy pubescentů.

Průšvihů tak nějak přibývalo a s nimi občas i nutnosti jejich žehlení. Na to byl naštěstí náš otec machr, takže Jeník dospěl bez „ztráty květin“.

Dodnes všichni vzpomínáme třeba na jeho originální vysvětlení, že výplatu nedonesl, protože mu uletěla z traktoru. Jeho výmluvy byly někdy tak neuvěřitelné, že to snad nakonec musela být pravda.

Velká rána v jeho dospívání však přišla, když mu bylo asi osmnáct let a začal jezdit s traktorem pro jeden statek.

Ten den se mi vryl do paměti a přesto, že od té doby uběhlo již skoro třicet let, pamatuji si ho přesně. Náš mladý, nadšený traktorista se ještě nevrátil z práce a já se s rodiči zrovna dívala na film. V naší černobílé televizi, která stála v rohu na třech dlouhých dřevěných nohách připomínajících stativ, zrovna dávali film „Stepující stonožka“.

Zdálo se mi, že jsem zaslechla jemné zaklepání na dveře, ale nevěnovala jsem tomu pozornost. Po chvíli již ale k mým uším dolétl zvuk zvonku. V domnění, že přijel Jeník z práce, jsem šla otevřít. Nic netušíc otvírám dveře a tam na mne hledí ustrašený mladý romský kluk a říká: „Honza měl havárku s traktorem. Dneska v noci zůstane se zraněnou kamarádkou v nemocnici.“

Na film už jsme se nedodívali. Ještě se nám z toho mládece podařilo vytáhnout alespoň to, že brácha je snad v pořádku, jen v šoku. Z nemocnice ale nechce odejít.

Během dalších dnů jsme postupně zjistili, co se vlastně stalo. Začalo to jako normální slunečný den. Bráchovi dali na statku traktor, za něj přívěs na převoz dobytka, jenže do přívěsu naložili více kusů, než bylo dovoleno.

Po cestě ho zastavila mladá inženýrka za statku. Sotva o pár let starší holka, která čerstvě absolvovala školu. Posadila se na blatník traktoru a chtěla se kousek svézt, což byla běžná rutina. Co ale čert nechtěl, cestou se splašily krávy a přeběhly na zadní stranu přívěsu, který se převážil a nadzvedl traktor. Ten vzápětí dopadl na bok. Bohužel zrovna na ten bok, na kterém sedělo nešťastné děvče. Následky byly hrozné. Těžký kov traktoru při dopadu dívce téměř amputoval obě nohy a obrovská řezná rána na břiše odhalovala vše, co měla břišní stěna chránit. Dívka byla

asi ještě chvíli při vědomí, protože z vyprávění vím, že se snažila rukama si držet otevřené břicho s obnaženými střevy. Ani rychlý lékařský zákrok ji ale život nezachránil.

Následoval soud. Zjistilo se, že vedení statku nechalo zatřít nápisy, na kterých bylo psáno, kolik dobytka se smí najednou vézt, aby řidičům mohli naložit krav více.

Soudce také uznal, že nebohá inženýrka sama měla vědět, že na blatníku sedět nesmí. Verdikt nakonec zněl: podmínka a několik let bez řidičáku. Mimoto ale odešel brácha s obrovským šrámem v duši, který sice nebyl vidět, ale velmi ho tížil. Také proto nakonec snad dalších dvacet let nechtěl sám usednout za volant.

Spolu s dospělostí přišel čas jít na vojnu. Jeník se svého nového úkolu zhostil s vervou, byť nepříliš zodpovědně. Během vojenské služby se třeba jednoho dne rozhodl, že pojedje na hory, tak si zabalil věci a do skříňky napsal: „Nehledejte mne, jel jsem na vandr. V neděli se vrátím.“

Jeho nadřízení ovšem pro to neměli dost pochopení a jeho výlet ocenili několikadenním vězením. Díky podobným prohřeškům domů moc na opuštěný nejezdil a vojenská služba se mu nakonec protáhla asi o devadesát dní.

Svými průšvihy se tak nějak pomaloučku, ale jistě začal stávat takovou malou černou ovčí rodiny. Bylo mi to líto, protože jsem věděla, že i jeho to trápilo. Proto jsem ho třeba jednou vzala do obchodu a za své našetřené peníze jsem koupila nový stůl a židle do kuchyně, které jsme spolu odtáhli domů a rodičům jsme řekli, že je koupil on. Moc jsme oba chtěli, aby z bráchy měli radost...

Pokud jde o mamku, tak tam to bylo v pořádku. Ona mu jako každá správná máma vždy odpouštěla a milovala ho takového, jaký byl. S otcem to bylo trochu horší. Nedo-vedl totiž skrývat své zklamání nad tím, že syn není přesně

podle jeho představ. Tím netvrdím, že by ho snad neměl rád, prostě jen vztah otce a syna nebyl tak vřelý, jak by měl být. Myslím, že to mrzelo oba, ale nějak k sobě nemohli najít cestu...

Bylo mi osmnáct let, když jsme se s mou láskou Láďou domluvili, že se vezmeme. Vzal si sváteční oblečení, koupil kytici a domluvili jsme se, že přijde k nám na oběd, kde měl moje nic netušící rodiče požádat o mou ruku.

Jeho formální oblečení je asi trochu udivilo, ale ani nemrkli a v klidu nám naservírovali oběd a čekali běžné odpoledne.

Když můj nastávající povstal a přednesl svou žádost, byli z toho tak překvapení, že mamka oněměla a otec pronesl jedinou větu: „Když se s ní chceš trápit, tak si ji vezmi.“ Samozřejmě to nemyslel špatně, jen ho prostě v tu chvíli asi nic jiného nenapadlo.

Termín svatby jsme objednali za dvanáct měsíců na 7. června 1986, a pak nastal rok příprav, který jsme si všichni opravdu užívali. Za rok se konala krásná svatba a za dalších čtrnáct měsíců se nám narodil náš vytoužený první syn a po dalších dvou letech i druhý.

Spolu s manželem jsem získala druhé rodiče a jednoho super švagra. Při povídání s kamarádkami jsem vždy slýchávala, jak je vztah s tchánou hrozný. Není to pravda. Nevím, čím jsem si to zasloužila, ale moji druzí rodiče byli i zůstali milující a skvělí.

Někdy v této době došlo také na svatby mého bratra a sestry. Každý z nich si našel někoho, s kým mu bylo dobře, a vzhledem k tomu, že ani u jednoho to nezůstalo bez následků, tak, jak se tehdy říkalo, se museli brát.

Náš otec, který si do té doby stále stěžoval, že se snad

vnuků nedočká, se tak během několika málo let stal sedminásobným dědečkem a mamka sedminásobnou babičkou téměř na plný úvazek. Musím říci, že oba se zhostili svých nových funkcí opravdu skvěle a s láskou.

Když se dnes dívám na bráchovy svatební fotky, připadá mi na nich moc šťastný. Jenže během let se to štěstí někam vytratilo. Stejně jako u sestry, i v jeho případě se ukázalo, že pokud je důvodem ke svatbě hlavně to, že je na cestě dítě, k trvalému vztahu to nestačí. Nakonec tedy jeho manželství, přestože z něj vzešly tři děti, asi po jedenácti letech skončilo rozvodem.

Nemá smysl zkoumat, kde se stala chyba nebo kdo byl na vině, protože, jak už to u většiny rozvodů bývá, každý z manželů si je jistý, že chyba vznikla na straně partnera. Já osobně si myslím, že ve většině případů je vina tak trochu na obou stranách.

Výsledkem však nakonec bylo to, že se bratr a jeho bývalá žena po rozvodu navzájem nesnášeli a nikdo z nich se to ani nesnažil skrývat.

Po rozpadu manželství domluvil náš otec bráchovi práci u známého v Čechách. Jeník se tedy odhlásil ze společného bytu, kde dosud žil s manželkou, a odjel do Čech. Trvalé bydliště si nechal přepsat k našim tehdy ještě společně žijícím rodičům.

Pro bráchu tím bohužel začalo období, ve kterém se vesměs střídal neúspěch s nezdarem. Díky tomu postupně zabředal stále hlouběji do finančních problémů, které zřejmě moc nedokázal řešit. U věcí jako zaplacení pokut možná doufal, že se nakonec promlčí, a u půjčky či dluhu za telefon pravděpodobně řešil splácení jen další půjčkou. Nebo na to prostě opravdu neměl.

Ti, jimž peníze náležely, však neměli takové pochopení jako já a občas posílali své upomínky na adresu trvalého pobytu, kterou měl bratr zapsanou v občanském průkazu, tedy na adresu otce, který tam již v té době bydlel se svou novou ženou.

Vzhledem ke stejnému jménu, příjmení i adrese to samozřejmě otci působilo nemalé potíže. Nikomu není příjemné vysvětlovat, že nejde o jeho dluh, ale jen o shodu jména se synem. Když se to opakovalo několikrát, tak i tatínkovi došla trpělivost a odhlásil bratra z bytu. Bohužel jsme v té době nikdo nevěděli, jaký to může představovat problém, pokud nemáte trvalé bydliště.

Jeník tedy dostal trvalý pobyt na magistrátu města Havířova stejně jako bezdomovci. Přestože chodil do práce, platil podnájem, tak bez trvalého bydliště byl prostě brán jako bezdomovec.

V té době již žil v Kladně, kde taky pracoval. Nikdo mu nemůže upřít, že byl vždycky pracovitý a velmi zručný. Ke štěstí to ale nestačilo. Stále ho pronásledoval nedostatek financí a sotva splatil jeden dluh, objevil se další. Proto i přes změnu bydliště čas od času otci opět přišla nějaká upomínka dluhu.

Tak to šlo dál a časem se z malé černé ovce rodiny stávala větší a větší. Našli se i tací, co už ho nemuseli vidět vůbec, mluvili o něm ošklivě, ač ho vlastně asi třináct let neviděli, neslyšeli a o jeho životě v těchto letech nevěděli zhora nic. A to i přesto, že nikomu z nich nikdy neublížil.

Já s ním byla v kontaktu celý život. I přes výčitky některých, že se ho stále zastávám, jsem se od něho neodvrátila a měla jsem ho ráda takového, jaký byl. Nechci z něho dělat svatého. Neschvalovala jsem vše, co dělal, a někdy mě třeba i naštvál. Přesto ale nikdy nepřestal být

mým bratrem. Jako dítě chránil on mě a nyní prostě přišly roky, kdy já pomáhala jemu.

Jeho život skutečně nebyl lehký. Jak už jsem psala, nálepku bezdomovce dostal i přesto, že řádně pracoval a platil v Kladně podnájem. Věřte nebo ne, takové nálepky už se jen tak nezbavíte. Popravdě řečeno jsem ho i já nejdřív podezírala, že není schopen si sám vyřídit, aby ho přehlásili do Kladna a třeba mu tam přidělili byt. To jsem ale ještě neměla ani tušení, jak to u nás doopravdy chodí. Vrhla jsem se tedy sama do jednání s úřady – jak v Havířově, tak v Kladně.

Bez výsledku. V Kladně mi řekli, že by ho musel někdo přihlásit k sobě k trvalému pobytu, aby se stal občanem Kladna, a teprve pak by se dalo něco dělat. Proboha! Kdo dneska přihlásí cizího člověka k sobě domů k trvalému pobytu? Nikdo. Takže šanci získat trvalý pobyt v Kladně neměl a to ani na úřadu města.

V Havířově byli díky otcově známé ochotnější. Nabídlí mu azylový dům a později možná byt. Také mamka mu navrhla, že vymění byt za větší a budou bydlet spolu. On ale zpátky nechtěl. Měl Kladno rád, a tak tam zůstal.

S omezenými financemi, přestože stále pracoval, si ale vyskakovat nemohl. Proto byl vděčný za jakékoli bydlení, které se naskytlo. Nastalo dokonce i období, kdy bydlel snad rok v jakési maringotce, v létě i v zimě. Neměl pořádně co jíst, čím topit. S mamkou jsme mu posílaly velké balíky s různým trvanlivým jídlem, sladkostmi, kávou, sušeným mlékem, nádobím, televizí a vším, co potřeboval, včetně peněz nebo stravenek.

Proč hlavně jídlo a ne peníze? Chtěly jsme mít jistotu, že bude mít co jíst. Že prostě peníze neutratí třeba za cigarety.

Rovnou ale musím zdůraznit, že nám nikdy o žádnou

z těch věcí nebo o peníze neřekl. Všechno jsme mu posílaly, protože jsme chtěly. Protože my jsme měly a on neměl. Nakonec toto období tak nějak přežil, i když ho vždy strašně mrzelo, že nemá ani kam pozvat své děti.

To byla věc, která ho trápila vlastně celý zbytek života. Tak strašně se snažil něco dokázat, aby na něj mohli být jeho blízcí i pyšní.

Po krušném období v maringotce našel přístřeší v penzionu Manima. Tehdy to bylo asi to nejlepší, co ho mohlo potkat. Krásný, prosperující penzion, kde našel přátele, pěkné bydlení, jídlo a měl dokonce možnost si navíc přivydělat nějakou tu korunu ke svému platu. Nevím už, jak dlouho tady bydlel, ale jednoho dne majitel penzionu podlehl nemoci, se kterou bojoval již snad dvacet pět či třicet let, a penzion šel pomalu ke dnu.

I když se Jeník s kuchařem, manželkou majitele a její dcerou snažili pro záchranu penzionu udělat, co se dalo, ten časem odešel stejně jako jeho majitel a sen o dobrém bydlení se rozplynul.

Pamatuji si, jak mi brácha říkal, že má kamaráda, ke kterému půjde bydlet. Po čase jsme zjistili, že jeho nový domov je vlastně něco mezi garáží a výměnkem. Původně měl bydlet v jiné části domu, kamarád Karel ji ale nakonec pronajal někomu jinému, kdo zaplatil více, a Jeníkovi přenechal toto bydlení. Jemu to ale nevadilo. Opravil si podlahy, okna a vše další a vytvořil si nový domov, za který opět řádně platil nájem. Byl velmi nenáročný a tak mu i toto stačilo.

Pokud by tam byl přihlášený k trvalému pobytu, říkali by o něm lidé, že je skromný. On ale měl trvalou adresu na úřadu města, takže ačkoliv nikdo jeho bydlení nikdy neviděl, lidé soudili, že bydlí jako bezdomovec v garáži, přestože bezdomovci nájem neplatí a do práce většinou taky nechodí.

S majitelem domku byli kamarádi a brácha tam byl nějaký čas vcelku spokojen. Choval králíky a jiná domácí zvířata a pomáhal majiteli Karlovi, jak jen mohl.

Jednoho dne však začaly klepat na dveře zdravotní problémy. Po operaci páteře dostal Jeník pouze částečný invalidní důchod, přestože chodil o francouzské holi a pohyb mu dělal problémy. Chtěl si někde přivydělat, ale jeho zdravotní stav mu to nedovoloval.

Po roce rozhodla posudková lékařka, že je vlastně zdravý, a odebrali mu i ten částečný důchod. Nikoho nezajímalo, za co bude žít. Do práce jít nemohl a na sociální dávky nárok neměl, protože by se musel podle trvalého bydliště hlásit na úřad práce v Havířově a pravidelně tam docházet.

Uběhlo tak asi deset měsíců, kdy byl absolutně bez koruny a neměl za co žít. Opět tedy nastalo posílání balíků s jídlem i penězi a snaha o vyřízení nějaké pomoci.

Kdybych to nezažila, tak neuvěřím, že je to možné. Nikdo vám nepomůže. Hledala jsem pomoc i na internetu a našla jsem stránku, kde si na takovéto zacházení stěžovalo více lidí a zároveň tam byla adresa a telefon na organizaci v Praze, která takto postiženým lidem poskytuje právní rady.

Naštěstí tam Jeníkovi přesně a zdarma poradili, že má podat žalobu, paní tam mu ji dokonce sama pomohla vypsat i poslat. A nakonec se věci daly do pohybu a po těchto deseti měsících byl najednou bratr uznán plně invalidním, tedy s pravidelným měsíčním příjmem.

Toto by asi měl být dobrý konec knihy, ale není.

Kamarád Karel začal stonat a brácha se staral, jak mohl, aby mu vše ulehčil. Karel měl sice syna, jenže ten se už léta neozval, takže všechno zůstalo na Jeníkovi. Přestože

sám na tom zdravotně nebyl nejlépe, staral se i o nemocného Karla. Když se kamarádovi přitížilo, odvezli ho do nemocnice, kde ho Jeník pravidelně navštěvoval a nakonec ho do poslední chvíle držel za ruku, než odešel navždy.

Byl z toho hodně smutný, když mi volal, že Karel umřel. Než odešel, ještě Jeníkovi stihl říct, že je pro něj jako syn. Protože on jediný se o něj postaral.

Se smrtí Karla však nastaly změny. Jeho nezdárný syn se po zjištění, že otec zemřel, ještě téhož večera po letech dostavil opilý do tatínkova domu a přestože byla téměř půlnoc a venku mráz, vyhodil mého bráchu z domu.

Tuto noc a bolestnou ztrátu kamaráda pak prožíval Jeník venku na sněhu. Když jsem s ním druhý den mluvila a opět mu nabízela, ať se vrátí, že mu pomůžeme, odmítl. Prý má kamaráda, se kterým už mluvil, a ten ho nechá bydlet u sebe v nějakém bezbariérovém bytě, kde to bude mít super.

Brácha byl opravdu hodný kluk, jen tuze, tuze důvěřivý. Neměla jsem představu, jaké bydlení mu ten super kamarád připravil. Dozvěděla jsem se to až později a musím říci, že bych to snad raději ani nevěděla. Jedním slovem díra. Asi tam nepršelo, ale to byla zřejmě jediná přednost průchozí nevlídné místnosti, za kterou opět řádně platil nájem.

Díky tomuto kamarádovi získal i jiné kamarády, kteří věděli, jak vydělat peníze na úkor takových důvěřivců, jako byl on. V této době měl už opět snížený důchod ze třetího na druhý stupeň. Takže zase každý měsíc o pár tisícovek míň. Asi jim nedalo moc přemlouvání, aby za příslib nepatrného zisku dovedli udělat z poctivého člověka obětího beránka. Jednoho z těch naivních chudáků, kteří jsou ochotni zastřešit svým jménem a podpisy špinavé smlouvy podvodných firem.

Nám samozřejmě nic neřekl. Vlastně nikdy.

Přišel na to úplnou náhodou otec na internetu. Ke zděšení celé rodiny jsme zjistili, že se Jeník nechal naverbovat jako „bílý kůň“. Prostě průšvih jako prase. Všem nám sice tvrdil, že to není pravda, že on ve firmě pracuje, ale chápu, že se s tím chlubit nechtěl. A už vůbec ne před lidmi, kterým chtěl ukázat, že něco dokáže.

Myslím, že si vůbec neuvědomoval, co vlastně udělal a jaké to může mít následky.

Popravdě řečeno, jsme ho za to všichni odsuzovali, nikdo jsme se ale asi nezamysleli nad tím, proč to vlastně udělal. Co ho dohnalo k něčemu takovému? Najednou zjistíte, že odsuzovat umíme opravdu všichni. Ovšem pochopit a odpouštět, to už jen někteří.

Aby toho nebylo málo, jeho zdravotní stav se zhoršoval a doktoři došli k závěru, že to bude díky těžké osteoporóze či artróze, že se mu prostě dělají v kostech díry.

Před třemi lety, když mu operovali páteř, sice měli podezření i na něco závažnějšího, ale tehdy to po rozborech krve nakonec vyloučili. Možná, že kdyby se tehdy snažili více, nemusel se jeho stav tolik zhoršit.

7. 7. 2012

Melodie, která rozezněla můj telefon, dává na vědomí, že někdo volá. Koukám na displej, kde čtu slovo brácha. Típu telefon, aby ho to nic nestálo, usednu do křesla, protože vím, že to bude povídání na delší dobu a vytáčím číslo zpátky. Po krátkém zazvonění slyším známý hlas: „Ahoj, Ali.“

„Čau, brácho. Tak jak se máš?“

„No, nic moc. Jsem totiž v nemocnici a asi mě budou operovat.“

„Co se ti stalo?“

„Nevím. Asi mi něco prasklo mezi páteří a pánví. Víš,

že od té poslední operace páteře už mám s těmi kostmi problémy.

Taky mám problémy s levou nohou. Nějak mě přestává poslouchat. Dělalj mi různá vyšetření a hned ve čtvrtek mě povezou na operaci do Prahy.“

„Tak to je mi líto. Jak se to stalo?“

„Potřeboval jsem peníze, tak jsem konečně sehnal práci, kde mě vzali i s mým zdravotním stavem. Jenže jsem odpracoval tři týdny a najednou mi něco v práci švihlo v zádech a bolelo to jako čert. Taky s tou nohou už jsem měl déle problémy. Vzal jsem si teda druhý den volno a šel k doktorovi. No a skončil jsem tady.“

„Nepotřebuješ něco?“

„Ne, zatím je to v pohodě.“

„Kdybys cokoli potřeboval, tak stačí říct. Třeba doktoři, kdyby chtěli cokoli zaplatit, tak dej vědět a já to vyřídím.“

„Jasně. Kdyby něco, tak řeknu.“

„A jak ti je?“

„Ale jo. Nestěžuju si, ale budu rád, až tu operaci budu mít za sebou.“

„Tak budu držet palce. Ty to zvládneš.“

„Přišla sestra s lékama, musím končit. Zavoláme si. Čus.“

„Tak ahoj.“

Pokládám telefon a hlavou mi běží myšlenky, jakou má ten kluk smůlu...

11. 7. 2012

„Tak operace zítra nebude.“

„Jak to? Včera ti přece řekli, že dnes tě tam povezou a zítra odoperují?“

„To říkali, ale pořád prý ještě zjišťují nějaké výsledky, tak operace bude až v pondělí.“

„Tak se nedá nic dělat. A jak ti je?“

„V mezích možností. Beru prášky na bolesti a tu nohu místy necítím. Prý to ale bude po operaci dobrý.“

„Tak to jsem ráda, že se to spraví. Já tomu nerozumím, ale ta poškozená páteř má tu nohu asi na svědomí. Až ti ji spraví, tak asi i noha začne poslouchat.“

„Prý jo. Dneska má za mnou přijít doktorka z neurologie tu nohu prozkoumat. Tak snad budeme potom chytřejší.“

12. 7. 2012

„Ta neuroložka říkala, že operace musí být co nejdřív. Píchá mi nějaké injekce do té nohy a musím s ní cvičit. Jestli se to rychle nezoperuje, tak by mi mohla nadobro ochrnout.“

„Nestraš, člověče.“

„Ale fakt to říkala. Prý tam je něco skřípnutého nebo co. I po operaci prý ještě potrvá, než ji rozhýbu. Budu muset dlouho rehabilitovat.“

„To už je jedno, jak to potrvá, hlavně že budeš v pořádku.“

„Jasně, to teď neřeším. Pak ji rozcvičím.“

„A jinak?“

„Jo. V pohodě. Jen je tu nuda. A co u vás? Co Jirka?“

„Taky všechno v pořádku. Za týden letíme za Ládíkem do Anglie, tak jsem trochu vytřepaná z letadla, ale jinak se těšíme.“

„Hm. Tak to vám přeju. To budete mít super.“

15. 7. 2012

„Ach jo. Zase změna. Operace nebude v pondělí na Bulovce, ale ve čtvrtek 20. července ve Vojenské nemocnici.“

Všemi těmi vyšetřeními nakonec došli k závěru, že mají podezření i na nějaké problémy, tak narychlo domluvili Vojenskou nemocnici...“

„Ale pokud je ta nemocnice lepší, tak je dobře, že jdeš tam. Jen je blbý, že se to zase odložilo. Ve středu odlétám do Anglie, ale hned jak přiletíme, tak zavolám, jak se ti daří.“

„Jasně. Stejně ale tři dny po operaci nevolej. Budu mít vypnutý mobil. Říkal jsem to i mamce. Až budu moct, zavolám vám sám.“

„Dobrá. Budu na tebe myslet. Drž se, brácho.“

21. 7. 2012

Dovolená v Anglii je super. Ládík se na nás úžasně připravil a počasí vyšlo báječně. Hned druhý den nás čekal výlet do Legolandu. Sen snad většiny dětí. Nasedli jsme do krásného červeného autobusu a vydali se z Birminghamu do Londýna. Cesta v nezvyklém dvouposchodovém autobuse byla pro nás zajímavá. Usedli jsme ve vrchní části, vytáhli svačiny a pozorovali okolní dění. Přímo před námi seděla skupina asi patnácti mladíků ve věku kolem šestnácti let a několik jejich vedoucích. Mou pozornost si ale získal hlavně jeden z mládenců. Ani ne tak svým zjevem, jako svým počínáním. Na levé noze měl totiž na lýtku poměrně velký strup, který si strhnul a následně na prst nabíral vytékající krev, kterou olizoval. Načatý řízek jsem už nedojedla. Upozornila jsem na jeho počínání zbytek rodiny a mladík měl ihned novou přezdvíčku. Víím, že to není hezké, ale my mu začali říkat Strup. Asi dvě zastávky před námi všichni chlapci konečně vystoupili a v autobuse nastalo opět vytoužené ticho. Na další zastávce jsem si všimla, že na jednom sedadle zůstala ležet peněženka. Popadla

jsem ji a běžela ke dveřím za vystupující muslimskou rodinou. Vzhledem k tomu, že neumím anglicky, zavolala jsem pouze: „Haló!“ Rodina se otočila a já na ně zamávala peněženkou. Pochopili a zavrtěli hlavami, že můj nález jim nepatří. Vrátila jsem se tedy na místo a peněženko jsme otevřeli. Kromě solidní zásoby eur a liber obsahovala i veškeré doklady a šest fotek papeže. Podle fotky syn hned identifikoval vedoucího těch pubertálních hochů, jak už jsme teď věděli, Španělů. Lámali jsme si hlavu, jak peněženko vrátit, když jsme nenašli žádný kontakt. Nakonec jsme se shodli, že nejschůdnější bude, když při zpáteční cestě navštívíme španělské vyslanectví a vše tam odevzdáme. Bylo nám jasné, jak musí být tomu člověku, co zůstal bez dokladů a bez peněz v cizí zemi. Jedním slovem průšvih. Po úžasných čtyřech hodinách v Legolandu jsme nastoupili na autobus, usedli opět ve vrchní části a na mapě zjišťovali, kde sídlí španělské vyslanectví. Zastavili jsme na druhé zastávce a najednou syn upřel zrak na schody k nám do patra.

„To je jeden z těch kluků!“

Všichni jsme stočili zrak ke schodům, ale už jsme spatřili jen záda odcházejícího mladíka.

„Byl to jeden z nich,“ pokračoval syn.

Nějak jsem v tom nadšení zapomněla, že neumím anglicky. Vytáhla jsem z nalezené peněženko občanku a vydala se uličkou ke schodům do spodní části. Plán byl jasný. Sejdu dolů, najdu Španěla, vrátím mu peníze s doklady a všichni budeme šťastní. Dolů jsem sešla, ale dále už nic neklaplo. Stála jsem jako jediný člověk v celém autobuse a naproti mně byl plný autobus sedících Španělů. Stála jsem tam jako trubka s občankou v ruce a házela pohledy na všechny cestující. Většina už mne také pozorovala a já si

uvědomila, že mi připadají všichni stejní. Když už mi začaly na čele vyskakovat první kapky potu zoufalství, spočinul můj pohled na zadní části autobusu. Stál tam ON. Ne sice muž, kterého hledám, ale Strup. Jediný, který mi z nich ulpěl v paměti. Okamžitě jsem nasměrovala své kroky k němu. Strčila jsem mu občanku pod nos a řekla: „Znáš ho?“ Koukal na mne jako puk. Česky na něj asi ještě nikdo nemluvil. Proto jsem otázku opakovala: „Znáš ho?“ Zjevně nerozuměl, co říkám, ale pochopil, že toho člověka hledám. Vyslovil jeho jméno, tak jsem pokračovala: „Je tady?“ a rukou jsem udělala gesto směřující na cestující kolem. To už pochopil bezpečně a ukázal na muže sedícího uprostřed vozu. Teď už mne sledovali úplně všichni. Přišla jsem k onomu člověku a opět mu strčila občanku před obličej, píchajíc prstem do fotografie. „Jsi to ty?“ Po čtyřech hodinách od ztráty byl zjevně zdrcen a nechápal, co se děje. Teprve po druhém opakování mé otázky udiveně kývnul.

Dal by se z toho vyvodit závěr, že když Španělovi dvakrát opakujete českou otázku, tak porozumí i česky. Pravda ale je, že spíš zvítězila moje gesta a jeho snaha porozumět. Vnořila jsem ruku do pravé kapsy a pomalu vytahovala peněženku. Jeden z jeho kamarádů konečně pochopil, co se děje a cestu peněženky z mé kapsy již komentoval hlasitým obdivným: „Wau.“ Vložila jsem svůj nález udivenému muži do rukou. Pronesl jedinou anglickou větu, které jsem rozuměla. Prostě poděkoval. V ten moment se stalo něco, co jsem nečekala. Všichni lidé ve spodní části začali tleskat a pokračovali v tom, i když jsem se jen usmála, otočila a kráčela ke schodům do patra. Ve vrchní části autobusu mne čekaly další pohledy cestujících, kteří neměli ponětí, co se dole odehrálo, a potlesk slyšeli, ale nechápali.

„Teda. Jsi v Londýně druhý den a už ti Londýn tleská.

Slyšeli jsme to až sem,“ pravil s úsměvem manžel, když jsem usedla na své místo. A mně bylo skvěle.

„Zůstanu chudá, ale tohle za to stálo,“ řekla jsem a věřte, že je to pravda. Jen mne mrzelo, že jsem tomu muži nemohla říci, aby si místo jedné fotky papeže raději vložil do peněženky lístek s telefonním číslem, protože by si tím ušetřil spoustu trápení. Příště by nemusel mít tolik štěstí. I když to, že jsme se po čtyřech hodinách opět potkali a bez znalosti jazyka domluvili, byl spíše malý zázrak než štěstí.

I když byla v Anglii spousta úžasných věcí k vidění, tak se mi pořád honily hlavou myšlenky, jak včera dopadla Jeníkova operace.

No a co, že říkal, že nemám tři dny volat. Nevydržím to. Beru telefon, vytáčím číslo a čekám, zda bude telefon vypnutý, nebo ne.

Telefon vyzvání a po hodné chvíli se na druhé straně aparátu ozývá známý, i když unavený hlas:

„Ahoj. Nemohla ses dočkat. Co?“

„Nevydržela jsem to. Jak je?“

„Ale jo. Jde to, ale dře to.“ V jeho hlase slyším, jak se snaží o úsměv, i když dobře mu očividně není.

„Mám to za sebou. Musím jen rovně ležet nebo stát. Šest týdnů žádný jiný pohyb. Ale budu v pohodě.“

„Díky bohu za to. Jsem ráda, že jsi v pořádku. Tak odpočívej a jak přiletíme, tak zavolám.“

26. 7. 2012

„Tak už jsme přiletěli. Co nového?“

„Já nevím. Prý mi tam doktoři vyoperovali kolem páteře i nějaké nádory. Čeká se na vyšetření, jestli nejsou zhoubné.“

„Brácho, nestraš. To bude dobrý. Předem se zbytečně neznervozňuj. Musíme počkat až na výsledky.“

„Já vím.“
„Bolí to?“
„Jo. Dost. Dostávám ale léky proti bolesti, tak to jde.“
„Nepotřebuješ něco?“
„Ne zatím nic. Jen je tu nuda. A hlavně když se nemůžu ani hýbat.“
„Kdybich věděla, jak dlouho tam budeš, tak ti pošlu alespoň balík.“
„S tím počkej, až se vrátím do Kladna. Tam budu ještě pár týdnů.“
„Tak jo. Měj se. Zase zavolám. Pa.“

27. 7. 2012

Je pátek, pozdní odpoledne, když opět slyším znělku svého telefonu. Volá brácha.

„Ahojky. Tak co nového?“

Z druhé strany aparátu se ozve vystrašený hlas:

„Tak mě odvezli zpátky do Kladna. Myslel jsem, že mě vezou zpět na chirurgii, ale oni mě beze slova vyklopili na onkologii na plicním.“

„Na onkologii? A proč na plicním?“

„Nic moc nevím. O víkendu je tu asi doktorů málo. Nemá mi kdo cokoli vysvětlit. Mám čekat na doktorku. Jen ve zprávě, co mi dali s sebou, se píše, že při operaci našli několik zhoubných nádorů kolem páteře a v kostech. Tak nevím, co bude. Asi mi budou dělat vyšetření vzorku z plic, jestli hlavní nádor pochází odtud. Pak mě podle výsledků začnou léčit. Taky tu píšou, aby zvažili možnost biologické léčby. Víc zatím nevím.“

„Napsal jsi do papírů, že mi doktoři můžou sdělovat tvůj zdravotní stav?“

„Jasně. Víš, že to vždycky píšu.“

„Tak vydrž. Zjistím číslo na doktorku a zavolám jí. Všechno pozjišťuju a pak ti brnknu. Zatím buď v klidu.“

Vím, že se strašně lehkou někomu říká: „Zatím se neboj.“ Ale co jsem měla říct? Nenapadlo mě jediné rozumné slovo, které by se hodilo. Cítila jsem, jak je vystrašený a bezradný...

Okamžitě jsem zasedla k internetu a snažila se najít kontakt na zmíněnou nemocnici. Mé hledání bylo úspěšné, a tak jsem hned vytočila číslo. Poprosila jsem spojovatelku o přepojení na ošetřujícího lékaře svého bratra.

Sestra chvíli hledala podle jména, ale nakonec mi oznámila, že takový pacient tam neleží.

„Zkuste volat na plicní,“ zaznělo z jejich úst.

„Plicní? Takže neleží na onkologii?“ Na malou chvíli se mi ulevilo. Tak přece to nebude tak hrozné, blýsklo mi hlavou.

„Ale ano. To je taky onkologie, ale plicní je zvlášť.“

Takže má radost byla předčasná. Napsala jsem si tedy číslo, které mi sestra dala, a zkusím své štěstí dál.

„Plicní oddělení. Prosím?“

„Dobrý den. Mohu, prosím, mluvit s ošetřující lékařkou svého bratra, kterého k vám dnes přivezli z Prahy po operaci páteře?“

„Moment. Přepojím vás.“

„Doktorka Nováková. Prosím.“

„Dobrý den. Volám, prosím, ohledně zdravotního stavu mého bratra. Můžete mi říct, jak to s ním vypadá?“

„Nezlobte se, ale takovéto informace vám sdělit nemohu.“

„Proč nemůžete? Jsem jeho sestra a v papírech má napsáno, že mi můžete sdělovat všechny informace o jeho stavu.“

„Mohu vám říci jen to, že je vážně nemocen. Zbytek vám povím, až přijdete na návštěvu.“

„Ale já nejsem z Kladna. Bydlím v Havířově, je to u Ostravy. Nemohu tam hned přijet. Prosím. Řekněte mi, jak to s bratrem vypadá.“

„Jak jsem řekla, je velmi vážně nemocen. Přijďte, a já vám všechno vysvětlím.“

„Musím vědět, co mu je. Prosím.“

„Já tyto informace nesmím poskytovat.“

„Dal přece svolení k tomu, abyste mi to řekli.“

„Ale jak mám vědět, že jste opravdu jeho sestra?“

„Tak pokud mi nevěříte, běžte, prosím, k bratrovi na pokoj. Já mu zavolám a on vám potvrdí, že jsem jeho sestra a že mne můžete o všem informovat.“

„Váš bratr je velmi, velmi vážně nemocen.“

„Co pro něj mohu udělat? Můžu dát kostní dřev.“

„Těžko se mi to říká, ale nemůžete udělat vůbec nic.“

„To ne. Udělám cokoli.“

„Je mi to líto, ale jediné, co můžete udělat, je to, že přijedete.“

„On umírá? Kolik má času?“

„Těžko říct. Neumíme ho vyléčit, jen mu trochu prodloužit život. Nemáme ještě všechna vyšetření.“

„Nenechám ho umřít samotného. Mohu ho vzít zpátky domů?“

„To byste byla hodná.“

„On to ale neví, že je to tak vážné. Že ne?“

„Ještě jsem s ním o tom nemluvila. Počkala bych na vás.“

„Neříkejte mu to, prosím.“

„Ale já mu musím říct, co mu je.“

„Můžete mu říct, co mu je, ale ne, že nemá šanci. Ne-

bude bojovat. Nechci, aby to vzdal. Vezmu ho domů a postarám se o něho.“

„Dobrá. Stejně ještě nemáme všechny výsledky. Řeknu mu, jak je na tom, ale zlehčím to.“

„Děkuji.“

„Zítřka mu budeme dělat odběr tkáně z plic, abychom zjistili, zda je hlavní nádor na plicích, potom podle výsledku nasadíme léčbu.“

„Kdy budou výsledky?“

„Asi za tři dny.“

„Můžu vám volat, jak dopadly?“

„Ano. Klidně zavolejte, a jakmile přijedete, všechno vám ještě vysvětlím.“

Do očí se mi derou slzy, přes které málem nevidím.

To nemůže být pravda. Není možné, že nemůžu nic udělat, abych ho zachránila.

Vcházím do kuchyně a jediné, co jsem schopna vyslovit, je: „On umírá, chtěla bych ho vzít domů.“

Láďa mne objal a řekl: „Jeď za ním.“

„Nemohu hned jet. Je sice víkend, ale já tam sama netrefím. Mám nulový orientační smysl.“

„Já jdu do práce. Nemůžu s tebou.“

„Já vím. Nějak to vymyslím. Vezmeme ho domů?“

„Jasně.“

Hned jsme vymysleli, že uvolníme ložnici, přestěhujeme se do obýváku a uděláme bráchovi pěkný pokoj. Zase jednou si uvědomuji, jak je můj muž skvělý. Nezaváhal, přestože ví, jak to bude těžké.

Zvedám telefon a volám Jeníkovi. V hlavě mám zmatek a nevím, co mu říct. Zavolat ale musím, protože na to čeká.

„Ahojky. Tak jsem mluvila s doktorkou.“

„Já vím. Říkala mi, že jsi byla neodbytná,“ zakončil větu pokusem o žert.

„Nechtěla se se mnou bavit. Musela jsem ji dlouho přesvědčovat, než mi něco řekla.“

„Slyšel jsem. Říkala, že mi budou dělat ty odběry a pak se uvidí, jaký druh léčby zvolí. Co řekla tobě?“

„Vlastně totéž. Moc toho ještě neví. Potřebují ty výsledky z plic, aby věděli, co dál. Jsi mladý a silný. Ty se z toho dostaneš.“

„No, budu se snažit.“

„Jak ti je?“

„Ale jo. Ty záda bolí, ale dávají mi morfium v injekcích, tak po něm se to vždycky na pár hodin uklidní.“

„A co jídlo? Chutná ti tam?“

„Dá se. To víš. Jako v nemocnici. Hodně jsem zhubnul.“

„Pošlu ti zítra balík s něčím dobrým. Musíš dobře jíst, ať máš sílu.“

„Tak to se budu těšit.“

„Na co máš chuť?“

„Nevím. Možná nějaký salám nebo klobásky. Taky kdybys mohla kávu. Sestřičky mi tu vaří svoji, tak ať nemusím brát jejich. A něco sladkého. Třeba sójový kmen.“

„A co takhle pivo?“

„No, tak to by bodlo. Jenže nesmím.“

„Nealkoholické pivo můžeš.“

„No tak to bych si opravdu dal.“

„Zítra posílám všechno, co mi v obchodě přijde chutný.“

„Zase to nepřeháněj. Budu tu sice pár týdnů, ale abych pak nebyl jako kulička.“

„S mamkou jsi mluvil?“

„Ano. Volal jsem jí, ale neřekl jsem jí všechno. Jen o té operaci páteře. Víc nic. Nechci, aby se trápila.“

„To je dobře. Mám strach, že by to nezvládla. Až bude líp, tak potom jí to řekneme.“

Pak mě ještě napadlo: „A děti?“

„Taky bych počkal, až budeme vědět víc. Nechci je strašit.“

„Dobrá. A abych nezapomněla, další víkend přijedu zkontrolovat, jestli posloucháš doktory.“

„Tak to se těším.“

„Piš si, co všechno ještě potřebuješ, ať vím, co mám dovézt. Zatím se drž, bráško. Zítra zase zavolám.“

„Čus a pozdravuj doma.“

Položím telefon a zírám do prázdna. Hlavou se mi honí spousta myšlenek jedna přes druhou. „Tohle nemůže být pravda. To se nesmí stát. Je to stejná beznaděj jako tenkrát.“

Pomalou se ve vzpomínkách vracím zpět o celých dvacet let. Zase se mi to vybavuje...

Stála jsem v přeplněném autobuse a nevnímala pohledy lidí. Náhle jsem procitla ze svého zamyšlení a cítila jsem, jak mi po tvářích stékají slzy. Tak proto ty soustrastné pohledy ostatních cestujících.

Chtěla jsem slzy zastavit, ale bylo to silnější než já. Opět jsem se ponořila do svých myšlenek a vrátila se zpět. Zpátky do ordinace oční lékařky, kterou navštěvuji se svým šestiletým synem.

Doktorka prohlížela oči mému chlapci a soustavně kroutila hlavou se slovy: „Dítě moje zlatý...“ Ostatně již dávno jsem pojala podezření, že zde není něco v pořádku. Výsledek byl ale ještě mnohem horší, než jsem čekala.

„Váš syn trpí nevyléčitelnou oční chorobou. Je jen otázkou času, kdy ztratí úplně zrak.“ Poté mě ještě upozornila,

že na vyšetření musí i mladší čtyřletý syn, protože tato nemoc postihuje většinou všechny sourozence.

Jak už to u doktorů bývá, přišla věta: „Třeba se nemoc v plném rozsahu nerozběhne a zachová se alespoň část zraku.“ Asi mě to mělo povzbudit, ale nestalo se tak.

Ten pocit se asi popsát nedá. Syn měl zrovna nastoupit do první třídy a najednou slyším, že než vůbec základní školu dokončí, už neuvidí.

Doma jsem vylíčila synovu diagnózu manželovi.

„Bože. On bude slepý?“ Vydralo se těžce z jeho úst a po tvářích mu začaly stékat obrovské slzy. Z výrazu jeho tváře bylo zřejmé, jak hluboko ho tato zpráva zasáhla. Teprve teď jsem si uvědomila, že po deseti letech jsem uviděla svého muže poprvé plakat.

Pak už následovalo jen mnoho dalších vyšetření obou synů u mnoha dalších specialistů a diagnóza se stále potvrzovala. Nové bylo jen to, že tuto vadu našli v menší míře i u mladšího syna.

Protože nejhorší byla bezmoc a to, že nebylo v našich silách našim dětem jakkoliv pomoci, začali jsme shánět literaturu a informace o léčení v zahraničí. Velkou náhodou naše dětská lékařka léčila další dva sourozence s touto chorobou. Proto už s tím měla jisté zkušenosti. Říkala, že rodiče těchto dětí také hledali pomoc v zahraničí, ale přestože měli rodinu i v Americe, zjistili, že tato nemoc se nikde na světě léčit nedá. Tyto děti ale měly méně štěstí než ty naše, neboť chlapec již neviděl a dívka už měla jen zbytky zraku.

Je to prý vzácná nemoc, kterou mají shodou okolností jen tyto čtyři děti za stotisícového města. Byla jsem tak zoufalá, že jsem nabídla i své oči k transplantaci pro mé děti. Samozřejmě bezvýsledně.

Přestože mne nikdy nikdo nevedl k víře v Boha, neumím se modlit ani citovat z bible, klekla jsem na kolena a prosila: „Bože, neber oči mým dětem. Vezmi si můj zrak místo jejich...“

Nevím, jestli mne tam „nahore“ někdo slyšel, pravda ale je, že když jsem kvůli závažnosti onemocnění musela absolvovat všechna vyšetření včetně genetického také já s manželem, má diagnóza zněla stejně. Tak tedy i já mám o svůj zrak přijít. To po mně mají synové dědictví, o které by nikdo nestál. Co dodat?

Většina naší rodiny včetně mne má ztratit zrak, a já to ani nemohu nikomu říct ze strachu, aby se to synové od někoho potom nedozvěděli dřív, než to bude nutné. Proto kromě doktorů, manžela a mne toto tajemství nebude nikdo znát.

Pokaždé, když jsme s manželem viděli naše děti si hrát, dívat se na televizi nebo listovat v obrázkových knihách, bylo nám všelijak. Bylo těžké si představit, že by to všechno jednou neměly vidět.

Snažili jsme se ale akceptovat skutečnost, jakou nám osud připravil, a začali jsme naše děti formou her učit poznávat různé věci podle hmatu bez pomoci zraku. Cvičili jsme poznávání jídla podle chuti, procházení bytu se zavázanýma očima a také jsme trénovali paměť.

Na doporučení lékařky jsme odkládali peníze na koupi speciálního počítače pro výuku nevidomých, abychom mohli dětem zajistit vzdělání.

Dlouho nám dělalo problémy, že jsme se s naší bolestí nemohli nikomu svěřit, ale postupně jsme se naučili s tím žít. Každého půl roku jsme chodili na kontroly, kde jsme vždy slyšeli, že zatím je to dobré, ale přijde to asi později a že za vodou nebudeme nikdy.

Uběhlo dvacet let. Na kontroly chodíme stále a stejné postižení našli i u nejmladšího syna. Už mě to nerozhodilo. Stále všichni vidíme a doufám, že to tak bude napořád. Já totiž myslím, že jsme za vodou...

Ať mi nikdo neříká, že Bůh není. Moje modlitby vyslyšel.

28. 7. 2012

Ode dne, kdy jsem zjistila tu hroznou zprávu, si i dvakrát denně volám s bráchou a můj doposud bezstarostný život se najednou změnil. V hlavě nemám nic jiného než myšlenku na jeho záchranu. Ráno vstávám a první myšlenka patří zase Jeníkovi. Přes den sháním jakékoli informace o možnostech léčení. Stále sedím u internetu a hledám, jestli existuje způsob, jak jeho osud zvrátit.

Přijde večer a já se hodiny převaluji v posteli v slzách. Nemohu spát, tak opět vstávám a zase hledám na internetu něco nového. Nesmím to vzdát. Myšlenka na jeho záchranu mě stravuje tak, že už vlastně téměř na nic jiného nemyslím. Víím, že to není dobře. Měla bych se věnovat své rodině a radovat se s nimi, ale už své myšlenky neovládám a momentálně se ani neumím radovat.

Naštěstí mám chápajícího skvělého muže i tři syny, kteří při mně stojí. Vlastně jsem měla vždycky štěstí.

Ráda vzpomínám na časy, kdy bylo v celé naší rodině ještě všechno v pořádku. Na časy, kdy jsme se scházeli já, brácha a ségra se svými rodinami všichni u našich rodičů. Běhalo tu sedm dětí a mezi nimi děda předváděl své kuchařské umění. Tak dobře upéct maso snad uměl jenom on. Užíval si tyto dny stejně jako my všichni, neboť jsme ho zahrnovali chválou a mlaskáním, na což byl nadmíru pyšný. Babička zase byla středem pozornosti všech vnuků a musím říci, že byla skvělou babičkou.

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.